

فصل سوم: ولایت در غدیر

29- پیامبر و ولایت علی علیه السلام

عن ابی سعید قال: لما کان یوم غدیر خم امر رسول الله صلی الله علیه وآلہ منادیا فنادی: الصلوۃ جامعۃ، فاخذ بید علی علیه السلام و قال: اللهم من كنت مولاه فعلی مولاه، اللهم وال من والا، وعاد من عاداه. بحار الانوار 37: 112، ح 4.
ابو سعید گوید: در روز غدیر خم رسول خدا صلی الله علیه وآلہ دستور داد: منادی ندا دهد که: برای نماز جمع شوید. بعد دست علی علیه السلام را گرفت و بلند کرد و فرمود: خدایا کسی که من مولای اویم پس علی هم مولای اوست، خدایا دوست بدار کسی را که علی را دوست بدارد و دشمن بدار کسی را که با علی دشمنی کند.

30- زندگی پیامبر کونه

قال رسول الله صلی الله علیه وآلہ: من یرید ان یحیی حیاتی، و یموت مماتی، ویسكن جنة الخلد التي وعدني ربی فلیتول علی ابن ابی طالب، علیه السلام فانه لن یخرجکم من هدی، ولن یدخلکم فی ضلالة. الغدیر 10: 278.
رسول خدا صلی الله علیه وآلہ فرمود: کسی که می خواهد زندگی و مرگش همانند من باشد و در بهشت جاودانه ای که پروردگارم به من وعده کرده، ساکن شود، ولایت علی بن ابی طالب علیه السلام را انتخاب کند، زیرا او هرگز شما را از راه هدایت بیرون نبرده، به گمراهی نمی کشاند.

31- پیامبر و امامت علی علیه السلام

عن جابر بن عبد الله الانصاری قال: سمعت رسول الله صلی الله علیه وآلہ يقول علی بن ابی طالب علیه السلام: يا علی! انت اخی و وصی و وارثی و خلیفتی علی امتی فی حیوتی و بعد وفاتی محبک محبی و مبغضک مبغضی و عدوک عدوی. امامی صدوق: 124، ح 5.

جابرین عبد الله انصاری می گوید: از رسول خدا صلی الله علیه وآلہ شنیدم که به علی بن ابی طالب علیه السلام فرمود: ای علی، تو برادر و وصی و وارث و خانشین من در میان امت من در زمان حیات و بعد از مرگ منی. دوستدار تو دوستدار من و دشمن و کینه توز تو دشمن من است.

رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ فرمود: کسی که می خواهد زندگی و مرگش همانند من باشد و در بھشت جاودانه ای که پروردگارم به من وعده کرده، ساکن شود، ولایت علی بن ابی طالب علیہ السلام را انتخاب کند، زیرا او هرگز شما را از راه هدایت بیرون نیزده، به گمراهی نمی کشاند.

32- پایه های اسلام

عن ابی جعفر علیہ السلام قال: بنی الاسلام علی خمس: الصلوة و الزکوۃ و الصوم و الحج و الولاية و لم يناد بشيء ما نودي بالولاية يوم الغدير. کافی 2، 21، ح 8.

امام باقر علیہ السلام فرمود: اسلام بر پنج پایه استوار شده است: نماز، زکات، روزه، حج و ولایت و به هیچ چیز به اندازه آنچه در روز غدیر به ولایت تاکید شده، نداشته است.

33- ولایت جاودانه

عن ابی الحسن علیہ السلام قال: ولایة علی علیہ السلام مكتوبة في صحف جميع الانبياء ولن يبعث الله رسولا الا بنبوة محمد و وصیة علی علیہ السلام. سفینة البحار 2: 691.

امام کاظم علیہ السلام فرمود: ولایت علی علیہ السلام در کتابهای همه پیامبران ثبت شده است و هیچ پیامبری مبعوث نشد، مگر با میثاق نبوت محمد صلی اللہ علیہ وآلہ و امامت علی علیہ السلام،

34- ولایت و توحید

قال رسول الله صلی اللہ علیہ وآلہ: ولایة علی بن ابی طالب ولایة الله و حبه عبادة الله و اتباعه فريضة الله و اولياؤه اولیاء الله و اعداؤه اعداء الله و حربه حرب الله و سلمه سلم الله عز و جل. امالی صدوق: 32.

رسول خدا صلی اللہ علیہ وآلہ فرمود: ولایت علی بن ابی طالب علیہ السلام ولایت خداست، دوست داشتن او عبادت خداست، پیروی کردن او واجب الهی است و دوستان او دوستان خدا و دشمنان او دشمنان خدایند، جنگ با او، جنگ با خدا و صلح با او، صلح با خدای متعال است.

35- روز ناله نومیدی شیطان

عن جعفر، عن ابیه صلی‌الله‌علیه‌وآل‌ه قال: ان ایلیس عدو‌الله رن اربع رنات: يوم لعن، و يوم اهبط الی الارض، و يوم بعث النبی صلی‌الله‌علیه‌وآل‌ه و يوم الغدیر. قرب الاسناد: 10.

امام باقر علیه‌السلام از پدر بزرگوارش امام صادق علیه‌السلام نقل کرد که فرمود: شیطان دشمن خدا چهار بار ناله کرد: روزی که مورد لعن خدا واقع شد و روزی که به زمین هبوط کرد و روزی که پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآل‌ه مبعوث شد و روز عید غدیر.

36- ولایت علوی در توحید

عن النبی صلی‌الله‌علیه‌وآل‌ه: يقول الله تبارک و تعالى: ولاية علي بن ابی طالب حصنی، فمن دخل حصنی امن من ناري.جامع الاخبار: 52، ح 7.

پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وآل‌ه فرمود: خداوند می‌فرماید: ولایت علی بن ابی‌طالب دژ محکم من است، پس هر کس داخل قلعه من گردد، از آتش دوزخم محفوظ خواهد بود.

37- جانشین پیامبر

قال رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآل‌ه: يا علي انا مدينة العلم و انت باها و لن تؤتي المدينة الا من قبل الباب... انت امام امتی و خلیفتی عليها بعدي، سعد من اطاعک و شقی من عصاک، و ریح من تولاک و خسر من عاداک. جامع الاخبار: 52، ح 9.

رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآل‌ه فرمود: اي علی من شهر علمم و تو درب آن هستی، به شهر جز از راه درب آن وارد نشووند.... تو پیشوای امت من و جانشین من در این شهري، کسی که اطاعت تو کند سعادتمند است، و کسی که تو را نافرمانی کند، بدخت است، و دوستدار تو سود برده و دشمن تو زیان کرده است.

امام کاظم علیه‌السلام فرمود: ولایت علی علیه‌السلام در کتابهای همه پیامبران ثبت شده است و هیچ پیامبری مبعوث نشد، مگر با میثاق نبوت محمد صلی الله علیه و آلہ و امامت علی علیه‌السلام.

38- اسلام در سایه ولایت

قال الصادق علیه‌السلام: اثافي الاسلام ثلاثة: الصلة و الزكوة و الولاية، لا تصح واحدة منها الا بصاحبها. کافی: 2، ص 18.
امام صادق علیه‌السلام فرمود: سنگهای زیرینای اسلام سه چیز است: نماز، زکات و ولایت که هیچ یک از آنها بدون دیگری درست نمی‌شود.

39- ده هزار شاهد

قال ابو عبد الله علیه‌السلام: العجب يا حفص لما لقي علي بن ابی طالب!! انه كان له عشرة الاف شاهد لم يقدر علي اخذ حقه و الرجل ياخذ حقه بشاهدين. بحار الانوار: 37، 140.

امام صادق علیه‌السلام فرمود: اي حفص! شگفتا از آنچه علی بن ابی طالب علیه‌السلام با آن مواجه شد! او با ده هزار شاهد و گواه (در روز غدیر) نتوانست حق خود را بگیرد، در حالی که شخص با دو شاهد حق خود را می‌گیرد.

40- علي عليه السلام، مفسر قرآن

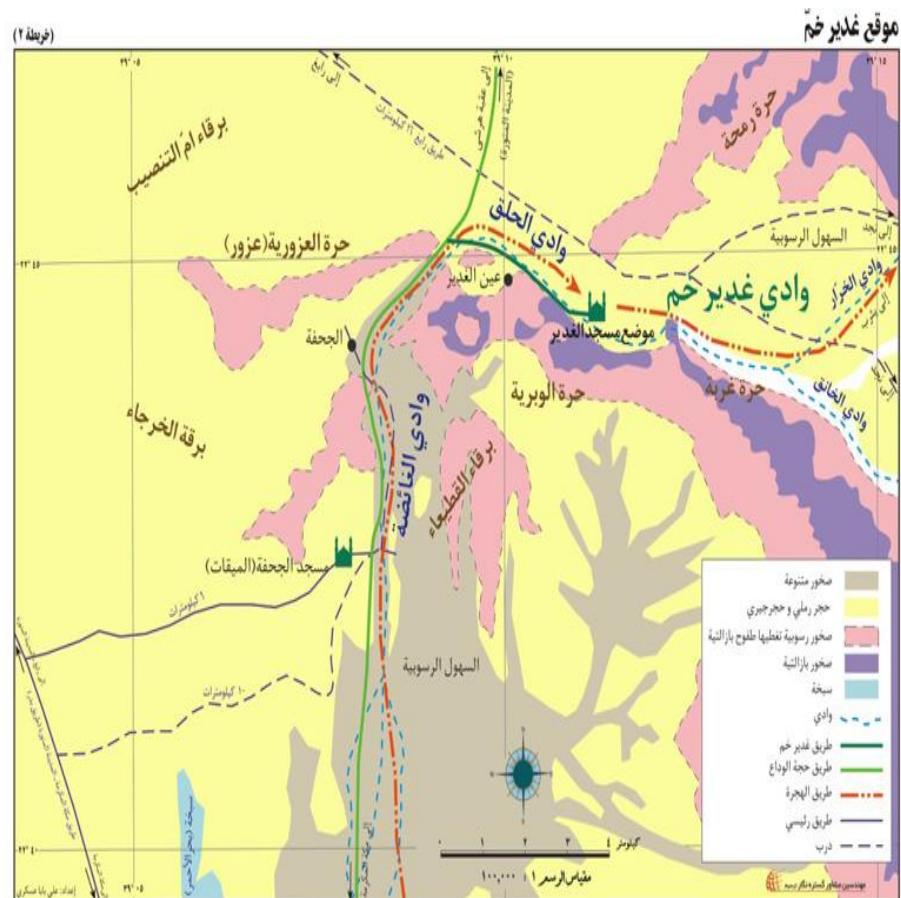
عن النبي صلي الله عليه وآله في احتجاجه يوم العدیر: علي تفسير كتاب الله، و الداعي اليه، الا و ان الحلال و الحرام اكثر من ان احصيهمما و اعرفهما، فامر بالحلال و انهي عن الحرام في مقام واحد، فامررت ان آخذ البيعة عليكم و الصفة منكم، بقبول ما جئت به عن الله عز و جل في علي امير المؤمنين و الائمة من بعده، معاشر الناس تدبروا و افهموا آياته، و انتظروا في محكماته و لا تتبعوا متشابهه، فوالله لن يبين لكم زواجره، و لا يوضع لكم عن تفسيره الا الذي انا آخذ بيده. وسائل الشيعة: 18، 142، ح 43.

پیامبر اکرم صلی اللہ علیہ وآلہ روز عید غدیر فرمود: علی علیہ السلام تفسیر کتاب خدا، و دعوت کننده به سوی خداست، آگاه باشید که حلال و حرام بیش از آنست که من معرفی و به آنها امر و نهی کنم و بشمارم. پس دستور داشتم که از شما عهد و پیمان بگیرم که آنچه را در مورد علی امیر مؤمنان، و پیشوایان بعد او از طرف خداوند بزرگ آوردم، بپذیرید.

ای مردم! اندیشه کنید و آیات الهی را بفهمید، در محاکمات آن دقت کنید و متشابهات آن را دنبال نکنید. به خدا قسم هرگز کسی نداهای قرآن را نمی‌تواند بیان کند و تفسیر آن را روشن کند، جز آن کسی که من دست او را گرفته ام (و او را معرفی کردم)

غدر خم در کحاست؟

عاتق بن غیث بلادی - مورخ معاصر حجازی - در کتابش (معجم معالم الحجاز، ج ۳، ص ۱۵۹)، منطقه «غدیر خم» را چنین توصیف کرده است امروزه، غدیر خم، به نام «غُرَبَة» شناخته می‌شود و آن، برکه‌ای است که درختان خرمای اندکی بر آن روییده و از آن گروهی از قبیله حرب است و در دیار آنان و در هشت کیلومتری شرق جُحْفه واقع است و سرزمین هر دو، یکی و همان وادی خَرّار است.

چشمۀ جحفه از نزدیک غدیر می‌جوشد و هنوز گودال آن، آشکار است و در غرب و شمال غربی غدیر، آثار شهری به جا مانده است که دیوارهای سنگی آن، هنوز هم بیداست. ویرانه‌های این آثار، نشان می‌دهد که برخی از آنها کاخ یا قلعه بوده‌اند و شاید هم محله‌ای از محله‌های شهر جحفه [بوده است]؛ چرا که به هم شبیه‌اند.

راه‌های غدیر خم

دکتر عبدالهادی فضلی بعد از بیان آشنایی‌اش با محل و موقعیت غدیر، در دو سفر خود (۱۴۰۲ و ۱۴۰۹ق.) می‌گوید که دو راه، ما را به غدیر خم می‌رساند:

راه جحفه ۱.

در نزدیکی فرودگاه رایغ، راهی آسفالت شده جدا می‌گردد که پس از نه کیلومتر، به ابتدای روستای قدیم جحفه می‌رسد. جایی که حکومت سعودی، مسجدی را که در سفر نخست دیده بودم، خراب کرده و مسجد بزرگی را به جای آن ساخته و در کنار آن، حمام و سرویس بهداشتی و توافقگاه ماشین، ایجاد کرده است.

سپس جاده به سمت شمال می‌پیچد و از میان سنگلاخ و شن، پس از پنج کیلومتر به سوی قصر «علياء»، به انتهای روستای جحفه می‌رسد و سپس به راست می‌رود و دو کیلومتر از میان تپه‌های سنگی و تل شن و اندکی سنگلاخ می‌گذرد. سپس از سنگلاخ پایین می‌آیی، در سمت راست راه، وادی غدیر است.

راه رایغ ۲.

این راه، از راه اصلی مکه و مدینه جدا می‌شود. پیش از ورود به شهر رایغ و از سمت راست کسی که از مکه می‌آید، از زیر تابلوی راهنمای، به راست می‌پیچی و از کنار خانه‌هایی می‌گذری که برخی، از حلیبی و برخی، گلی و متعلق به بادیه نشینان منطقه‌اند سپس به راه قدیمی شوسه می‌رسی که به سمت چپ می‌پیچد و آن، همان راه اصلی قدیمی است که بقایای آن، در پشت فرودگاه رایغ باقی است. پس از طی ده کیلومتر و در سمت راست، راهی از آن جدا می‌شود که به غدیر می‌رسد و فاصله رایغ تا غدیر، در حدود ۲۶ کیلومتر است و از آنجه گفتم، چنین نتیجه می‌شود

غدیر خم، در حدود هشت کیلومتری شرق میقات جحفه و ۲۶ کیلومتری جنوب شرقی رایغ، واقع است